

Spårbunden kollektivtrafik – en dödsfälla

Spes Stockholm och Suicide Zero skriver till ledamöterna hos Trafiknämnden i Region Stockholm, med förhoppningen att politikerna tar sig an den här frågan och fattar beslut som får verklig betydelse för att motverka påkörningarna inom den spårbundna kollektivtrafiken.

Till Trafiknämndens ledamöter i Region Stockholm

Vi som skriver detta representerar suicidorganisationerna SPES i Stockholm och Suicide Zero. Vi har inlett ett samarbete för att få er politiker och ansvariga tjänstemän inom Trafikförvaltningen och Förvaltningen för utbyggd tunnelbana, FUT, att vidta åtgärder för att på allvar få ner döds- och olyckstalen inom den kollektiva spårtrafiken. Vi har en situation, som år efter år skördar nya offer utan att något påtagligt blivit gjort för att nedbringa dessa olyckshändelser. Det måste bli ett slut på detta och en start på en positiv utveckling i detta avseende.

Ja, situationen är verkligen mörk. Det är främst tunnelbane- och pendeltågstrafiken som drabbas av dessa händelser, men de förekommer även inom övrig spårbunden kollektivtrafik. Under den senaste 10-årsperioden har antalet personpåkörningar inom tunnelbanesystemet varierat, men i medeltal varit 18 st årligen. År 2022 inträffade det 21 st efter en tillfällig nedgång under pandemin. I pendeltågssystemet är det något färre påkörningar, men i medeltal har det årligen inträffat 13 st under den senaste 10-årsperioden. (Källa:Trafikförvaltningen)

De flesta påkörningar handlar om suicidhändelser men även andra olyckor såsom oavsiktliga fall från perronger och andra olycksorsaker är förekommande. Personpåkörningarna leder vanligen till döden eller ger upphov till allvarliga personskador. De negativa konsekvenserna för närstående, medresenärer/vittnen, räddningspersonal och tågpersonal är allvarliga och omfattande. De aktuella fackliga konflikterna inom pendeltågstrafiken vittnar om detta.

Denna fråga är således högaktuell idag och kommer med stor sannolikhet att förvärras i närtid genom den utbyggnad av tunnelbanesystemet som är förestående. Utbyggnaden kommer att försörja nya områden och få ett 20-tal nya stationer vilket innebär en 20%-ig ökning jämfört med dagsläget. De flesta personpåkörningar sker på eller i anslutning till stationsområdena. Det är därför sannolikt att dessa olyckor kommer att öka i motsvarande grad om inget radikalt görs för att motverka det. En nödvändig åtgärd torde vara att de nya tunnelbanestationerna förses med s.k. plattformbarriärer/-väggar. Men, något sådant är tyvärr inte planerat i dagsläget.

Ni politiker har satt som mål att antalet allvarliga personolyckor i kollektivtrafiken ska halveras till år 2030. Vi frågar oss: Hur ska detta vara möjligt? Var finns den plan och de åtgärder som skulle kunna möjliggöra denna ambitiösa målsättning?

Vi, representanter för suicidorganisationerna, hade den 23 mars ett möte med den nya ledningen hos Trafiknämnden, regionråden Anton Fendert och Jens Sjöström. Vi redogjorde för vår sak, hade en dialog om probelmatiken och framförde våra yrkanden.

De var i korthet att Trafiknämnden bör ge sina förvaltningar i uppdrag

- att utreda hur och till vilken kostnad de nya stationerna inom tunnelbanesystemet kan förses med någon form av plattformbarriärer/-väggar.
- att utreda hur och till vilken kostnad det befintliga tunnelbanesystemet kan förses med säkerhetssystem som på ett avgörande sätt förhindrar påkörningar i anslutning till stationerna.

Med dessa utredningar som grund får ni ett nödvändigt underlag för att komma vidare med frågan.

Vi vill i detta sammanhang tillägga att Trafiknämnden även aktivt bör påverka och samverka med huvudmannen Trafikverket rörande utformningen av stationerna inom pendeltågssystemet. Vi anser det t ex. angeläget att även Södra Station förses med plattformsväggar. Vad anser ni? Vad vill ni göra för att så ska ske?

Sammanfattningsvis: Vi finner det mycket sannolikt att de allvarliga personolyckorna inom den spårbundna kollektivtrafiken kommer att öka i antal såvida inte radikalt utökade resurser satsas på åtgärder som motverkar detta. Målet om en halvering av sådana olyckor till år 2030 kommer inte att infrias.

Vi vädjar därför till er politiker att aktivt tillsätta resurser som kan bidra till en utveckling där den spårbundna kollektivtrafikens roll som dödsfälla reduceras. Tekniken finns, det handlar bara om att tillsätta resurser så att den kan tillämpas. Där har ni en nödvändig uppgift. Vi väntar på ert aktiva agerande!

Med vänlig hälsning

Lars Wiklund, SPES i Stockholm, Tel 070-6109176

Rickard Bracken, Suicide Zero, Tel 076-8804137

2023-04-25